

MANIFEST

Gelijke kansen voor leerlingen met een chronische aandoening

opgesteld op de Landelijke KinderAdviesRaden dag 2020 door kinderen* van 19 KARs van zorgorganisaties i.s.m. [Stichting Kind en Ziekenhuis](#), [Zorgeloos naar School](#), [Samenwerkingsverband PPO Noord-Kennemerland](#) en [Netwerk LPO](#)

1. Aandacht, luisteren en samen optrekken met het kind

Oprecht luisteren, aandacht krijgen en betrokken worden in het proces is een groot belang voor het kind. Kinderen geven aan dat scholen vaak hun eerste prioriteit hebben liggen bij het huiswerk meegeven en toetsen inhalen. Terwijl dit voor de kind zelf niet de eerste prioriteit hoeft te zijn. Een kind mist vaak de alledaagse dingen; de andere kinderen, samen kletsen in de pauze en dergelijke. Ook wordt vaak ervaren dat scholen niet goed weten hoe ze met 'de ziekte' om kunnen gaan. Blijf de kinderen zien als volwaardig en niet als zielig.

2. Eén vast contactpersoon op school

"Nu ik ziek ben moet ik niet alleen leren wat ik op school moet leren, maar ik moet ook leren leven met mijn ziekte"

Kinderen vinden het belangrijk dat er één vast contactpersoon is die dagelijks op school aanwezig is en die op de hoogte is van de situatie. School zou hierin het voortouw dienen te nemen en is verantwoordelijk om dit te organiseren. Voelt een kind zich niet goed? Dan kan dit direct worden aangegeven bij deze contactpersoon zodat er direct geschakeld kan worden. Zonder het verhaal opnieuw te moeten doen. Voorkeur gaat uit naar een zorgcoördinator of intern begeleider om dat deze school overstijgend kan meedenken en vaak meerdere jaren beschikbaar is.

3. Afsprakenoverzicht voor op school: Wat te doen als een kind ziek is?

Stel een persoonlijke afsprakenoverzicht op in samenwerking met het kind en de ouders. Het bevat onderwerpen zoals welke aanpassingen dienen er te komen in de lesstof, aanwezigheid in de klas, inzet digitale middelen, contactpersonen, inzet van externen zoals Ziezon en Samenwerkingsverbanden primair passend onderwijs en voortgezet onderwijs. Deze handreiking biedt structuur, overzicht en helderheid voor als een kind kortstondig of voor langere tijd ziek is. Ook is het belangrijk dat de klasgenoten hiervan op de hoogte worden gebracht.

4. Communicatie & Overdracht

Kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid. Nu wordt door de kinderen ervaren dat vaak lang onduidelijkheid is hoe het nu verder dient te gaan op school. Schroom niet om als school direct externe hulp in te schakelen. Onzekerheid en onduidelijkheid is voor kinderen en ouders iets dat onnodige stress en afwezigheid veroorzaakt. Zorg tevens ook voor een goede overdracht en samenwerking als er bijvoorbeeld ook een ziekenhuisschool aansluit in de keten. Als reguliere school blijf je verantwoordelijk, ook tijdens periode ziekte.

5. Een veilige omgeving creëren op school

"Dat je niet kan zien dat ik ziek ben, betekent niet dat ik niet ziek ben" - Het is belangrijk om een veilige en vertrouwelijke omgeving te creëren voor het kind in de eigen klas en de school als geheel. Laat tempo, huiswerk en schoolresultaat niet het enige belang zijn. Heb hierbij ook extra aandacht voor het voorkomen van pesten.

6. De plek in de klas warmhouden

"We zijn vaak nog te onzichtbaar binnen de school" - Het contact met de rest van de klas is belangrijk en ook leuk. Een kind wil graag onderdeel blijven van de klas. De school speelt hierin een belangrijke rol. Spreek als leraar af met de leerling welke informatie er met de klas gedeeld mag worden en zorg dat er ook digitale interactie is tussen het kind en de rest van de klas. Wees bewust van de sociale impact op een kind als het niet naar school kan.

7. Digitale hulpmiddelen toegankelijk voor iedereen

Zet zo snel mogelijk digitale hulpmiddelen in voor afstandsonderwijs en zorg voor keuzevrijheid. Koppel bij laptop/AV1 robot een maatje zodat het kind goed aanwezig is in de klas. Een [robot aanvragen kan gratis via Stichting Kind en Ziekenhuis](#). Andere mogelijkheden zijn te vinden op de website van [Stichting Zorgeloos naar school](#).

8. Aandacht voor broertjes en zusjes

Het langdurig ziek zijn van een kind heeft impact op iedereen. Er wordt ervaren dat de broertjes en zusjes vaker over het hoofd worden gezien. Ook zij hebben het soms moeilijk en hebben het nodig dat daar aandacht voor is. Dit is belangrijk om je als school en leraar te realiseren. Vraag regelmatig hoe het ermee gaat. Lees de [handreiking Brussen van Stichting Kind en Ziekenhuis](#) voor inzichten en tips.

9. Mogelijkheden bespreekbaar maken

Vaak is er meer mogelijk dan gedacht. Denk 'out-of-the-box' en in opties. Initieer als school zelf het gesprek. De [waaier van de Stichting Zorgeloos](#) naar school is een waardevol hulpmiddel hierbij.

10. Ken de organisaties die kunnen helpen – de sociale kaart

Belangrijk is om vroegtijdig de hulp in te schakelen van externe organisaties. Als school hoef je het niet alleen te doen.

In elke klas zitten gemiddeld drie leerlingen met een (chronische) aandoening. In totaal al snel bijna 900.00 kinderen. Dit manifest is

bedoeld om gelijke kansen voor kinderen mogelijk te maken ondanks een chronische aandoening. Ga je aan de slag als leerling, ouder, leraar, school, beleidsmakers en andere belanghebbende? Lees dan dit manifest en onderstaande informatie.

Tools & websites

Handreiking Brussen van Stichting Kind en Ziekenhuis

Geef oprechte aandacht en luister, ga samen met kinderen in gesprek over wat nog wel kan en wat ze zelf graag willen leren en besteed hierbij ook aandacht aan het hele gezin inclusief de broertjes en zusjes. De handreiking brussen kan hierbij helpen: www.kindenziekenhuis.nl/brussen

Informatie-waaier van Stichting Zorgeloos naar school

Deze waaier is er voor jullie samen; leerling, ouder en school. Het mooie is dat wanneer je samen om de tafel zit en met deze waaier aan de gang gaat, je gericht naar een maatwerkoplossing toewerkt. De waaier is bedoeld voor alle leerlingen met een chronische lichamelijke aandoening in het regulier onderwijs:

https://www.zorgeloosnaarschool.nl/download_file/view/123/232

Info en digitale hulpmiddelen voor afstandsonderwijs – zoals de AV1 Robot gratis te lenen via Stichting Kind en Ziekenhuis

Zorg ervoor dat het zieke kind een onderdeel van de klas blijft door ook de sociale aspecten mee te nemen. Het is zo belangrijk om contact te hebben met vriendjes en vriendinnetjes. Belangrijk dat de school dit faciliteert. Een manier om dit te bereiken is met behulp van een de AV1 robot. Zo kan een kind mee doen met de les maar er ook in de pauze bij zitten. Een robot gratis aanvragen: www.mijn-bondgenoot.nl
Andere informatie over dit onderwerp vind je in de [informatie-waaier](#).

Ondersteunende Organisaties

- Samenwerkingsverbanden passend onderwijs geven ondersteuning voor scholen bij passend onderwijs :

Primair: www.regioatlas.nl/indelingen/indelingen_indeling/t/passend_onderwijs_primair_onderwijs

Voortgezet: www.regioatlas.nl/indelingen/indelingen_indeling/t/passend_onderwijs_voortgezet_onderwijs

- Ziezon geeft onderwijs ondersteuning aan elke zieke leerling - www.ziezon.nl
- Onderwijsconsulenten kunnen ouders/ verzorgers, scholen en samenwerkingsverbanden onafhankelijk adviseren en begeleiden bij onderwijskwesties rond een kind met een handicap, ziekte of stoornis - www.onderwijsconsulenten.nl